A la població d'Eivissa també hi trobem algunes coloracions atractives, com el ventre ataronjat d'aquest mascle des Pou des Lleó, amb atractius ocels blau cel, negres i marrons

Eivissa

Amb 573 km^2 de superfície, 41 km de longitud màxima, entre cap Llentrisca i punta Grossa, i 210 km de línia de costa és l'illa més gran, amb diferència, de tot l'arxipèlag de les Pitiüses i la que proporciona una reserva biològica de poblacions vegetals i animals amb capacitat de colonitzar els illots que l'envolten.

Biogeogràficament Eivissa fa la funció de *mainland* = *continent* per a les poblacions de sargantanes. La diversitat ecològica és gran: rocalles, camps de secà, pastures, boscs de pins, màquia balear, horta, dunes litorals, penya-segats i un llarg etcètera. Això comporta que les poblacions animals que hi viuen conservin un *pool-genic* ampli. Però també és on hi ha més depredadors potencials de sargantanes que hauran provocat una selecció natural en un determinat sentit. L'arribada de l'home va comportar la introducció de mamífers carnívors i, per tant, la pressió selectiva ha afavorit les coloracions més apagades de les sargantanes, amb colors bàsicament marronosos o verdosos que poden passar desapercebuts als ulls dels mamífers durant la major part de l'any, i sense arribar mai a la vistositat dels colors que presenten les sargantanes dels illots o de Formentera.

Entre aquests depredadors, a part de gats i cans que poden "jugar" perillosament amb les sargantanes, cal destacar la geneta (*Genetta genetta*), el mart (*Martes foina*) abans de la seva extinció i ocasionalment l'eriçó (*Atelereix algirus*). Fins fa ben poc no hi ha hagut serps i no hi ha llangardaixos, que són els principals depredadors de sargantanes al continent, però recentment s'han introduït accidentalment aquests rèptils amb els estocs de jardineria. Està per veure com afecta aquesta introducció a les desprevingudes sargantanes.

Malgrat el seu origen tectònic amb dues falles inverses importants a Eivissa no hi ha grans elevacions; sa Talaia de Sant Josep, amb els seus 475 metres, és el punt més alt de l'illa. Això determina que no hi hagi pisos forestals segons l'altura, sinó que tota l'illa està ocupada pel pis de pi blanc amb sota-

bosc mediterrani característic. Les formes topogràfiques són pujols arrodonits coberts per bosc mediterrani amb pendents suaus i fons de vall omplerts de llims vermells i sòls de terra roja que s'aprofiten per als cultius d'horta.

Entre el bosc i l'horta, allí on els vessants no són gaire abruptes s'esglaonen les feixes de cultius de secà amb parets de pedra seca (fragments de crosta calcària), molt ben aprofitades per les sargantanes.

Tot el paisatge eivissenc està fortament humanitzat, ja que l'illa ha sustentat sempre una elevada densitat poblacional des de temps remots.

Els materials que afloren a Eivissa són majoritàriament argiles, calcàries i dolomies que formen a la costa penya-segats de gran alçada, sobretot al nord, interromputs ocasionalment per torrents que escorren al mar i que estructuren les magnífiques cales i platges eivissenques. Al centre de l'illa predominen les margues de tons blancs i grocs que donen un relleu suau sense altures. Les calcàries presenten morfologies càrstiques per tot arreu i són de destacar els grans pòlies de Santa Agnès de Corona i de Sant Mateu d'Albarca, amb un important gruix de terra roja amb cultius de secà.

A part d'aquests materials, durant el Quaternari, es formaren els dipòsits de dunes i platges fòssils coneguts com a marès, que tenen un major protagonisme a Formentera i als illots des Freus.

De forma puntual també hi ha petits, però interessants, enclavaments de roques volcàniques, com el dom de traquita des Figueral o la colada de lava a s'Aigua Blanca.

Les sargantanes tenen una talla més gran que les sargantanes de la península Ibèrica, però relativament petita en el conjunt de poblacions de *Podarcis pityusensis*.

La coloració dorsal és variable segons la zona. A les zones rurals predominen els colors bruns a mascles i femelles, per més que els mascles més grans poden tenir tons verdosos, o tenir el dors verd fosc. A les zones costeres, a prop dels boscos, el color predominant és el verd brillant en els mascles i marró-verdós a les femelles; per més que hi ha individus completament marrons en els dos sexes, i algunes femelles robustes amb vistosos tons verds a l'esquena. Crida l'atenció que a s'Illa Grossa o d'en Valarino i a sota la muralla, entre els baluards de Sant Jaume i de Sant Jordi, sigui freqüent la coloració verd-llimó als dos sexes.

Al llarg del dors hi ha tres línies dorsals negres o marró fosc, que són

Coloració dorsal verd llimó típica de la zona des Soto (esquerra). Mascle amb la coloració més freqüent de la població d'Eivissa *Podarcis pityusensis pityusensis*

molt marcades en els juvenils, però que en els adults poden perdurar o bé haver-se transformat en una sèrie de taques fosques alineades, o fins i tot les taques són quasi inexistents.

Els laterals solen ser ocres, gris o marrons, però també se'n troben amb tons ataronjats i verdosos.

El ventre és generalment clar, amb tonalitats blau cel, verdós, groguinós, o bé salmonat, tant als mascles com a les femelles, però mai no arriba a la intensitat vermellosa d'alguns illots com es Negre de Tramuntana o s'illa Redona de Santa Eulària. A les escates més laterals del ventre, tant als mascles com a les femelles, poden haver-hi taques negres, verd maragda o blau turquesa en filera.